

MUT

Briliáns rehabilitáció Sashalmon, látványos rekonstrukció Szegeden - Szenzációs városfejlesztési pályázatok az élvonalban, Sashalom és Szeged tarolt a díjátadón

A Magyar Urbanisztikai Társaság és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület idén is olyan településeknek adományozta neves díját, amelyek az új értékek teremtése mellett a hagyományos értékek fenntartására is nagy hangsúlyt fektettek. Két díjat és négy dicséretet vehettek át a szerencsés pályázók a Magyar Urbanisztikai Társaság XX. Országos Urbanisztikai Konferenciáján a kiemelkedő tevékenységükért.

A Lakókörnyezet közterei kategóriában díjat vehetett át a budapesti XVI. kerület Sashalom városközpont komplex rehabilitációjáért. Dicséretben a XIII. kerület részesült a Ruttkai Éva park színvonalas kialakításánál végzett munkájáért, illetve Kecskemét MJV szintén dicséretet érdemelt Rákóczi útjának és a Vasútkert területének rehabilitációjánál végzett látványos munkájáért.

A Településközpont, főtér kategóriában díjat kapott Szeged MJV, Dugonics tér és Árpád tér rekonstrukciója. Dicséretben részesült Veszprém MJV Belváros megújítás 2013 és Székesfehérvár MJV Fő utca megújítása.

A díjátadó hatalmas érdeklődésre tett szert. Ennek bizonyítéka a teljesen megtelt budapesti Kesztyűgyár Közösségi Ház konferenciaterme, ahol a díjat a Magyar Urbanisztikai Társaság elnöke, Körmendy Imre adta át, a települések munkájának méltatását Ongjerth Richárd a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont ügyvezető igazgatója olvasta fel.

Lakókörnyezet közterei kategória

DÍJ

***Budapest XVI. Kerület Önkormányzata* Sashalom városközpont komplex rehabilitációja**

Az elmúlt évtizedek tapasztalatai szerint a nem történeti városközpontok kialakítása, vonzóvá, élővé tétele mindenhol embert próbáló feladat, legyen szó egykori szocialista városok, vagy városszéli nagy lakótelepek központjának megújításáról, attraktívvá, élővé tételéről. Nincs másként ez az egykor önálló településként létrehozott, majd a fővároshoz csatolt budapesti külső kerületek központjaival, egykori kertvárosi főutcaival, intézményközpontjaival sem.

Ezért kiemelkedően jó példa Sashalom városközpontjának komplex rehabilitációja, ahol az egykori főutcától néhány tömbnyire elhelyezett városháza környékén nem is próbálkoztak a kertvárosi területbe ékelődően városi sűrűség létrehozásával, például újabb intézmények odatelepítésével, hanem a kialakult helyzetet erősségként felfogva a nagy kiterjedésű parkot töltötték meg olyan attrakciókkal, amelyek vonzóvá tehetik a városközpont felkeresését a több egykori kertvárosból egyesített kerület távolabbi részein élők számára is.

Ezt igazolja vissza az a felmérés, amely szerint a kerület lakóinak háromnegyede sikeresnek tartotta a központ megújítását, különös tekintettel a sok önálló egységből mozaikszerűen összeállt kerület közösségi kohéziójának megteremtése szemszögéből.

A parkot a kerület fő útőerét jelentő Veres Péter úttal összekötő parkosított Sashalmi sétány sikeresen integrálja az együttesbe a piaccsarnokot is. A korszerű táj- és

Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.

H-1094 Budapest Liliom u. 48. ★ telefon/phone: +36 1 215 5794, ★ fax: +36 1 215 5162, ★ e-mail: mut@mut.hu ★ www.mut.hu

köztérépítészeti eszközökkel visszafogottan, de magas színvonalon gazdálkodó projekt lényeges érvet szolgáltat az évtizedek óta fel-fel bukkanó „szükség van-e közparkra családi házas területen?” jellegű vita eldöntéséhez: hát persze, jó sok hasonlóra!

DICSÉRET

Budapest XIII. kerület Angyalföldi Önkormányzata **Parkolóterületből Közpark, a Ruttkai Éva park kialakítása a XIII. kerületben**

Budapest belvárosának egyik különleges adottságú tömbje a Wahman Mór közt rejt magában, melynek átalakulását a 2009-es szabályozás alapozta meg, megvalósítása pedig az azt követő sikeres társadalmi egyeztetési folyamatnak, a minőségi környezetalakítási tervnek és kivitelezésnek köszönhető. A helynek új identitást és nevet, az itt elhelyezett szobor által is erősítve, Ruttkai Éva színművésznő emléke ad. Ennél a tömbnél látványosan megszakad a 30-as 40-es évek modernista Újlipótvárosa: a sarki fűszeresnél átlósan felnyílik a hagyományosan zártosuló tömbhatár, a keretet pedig a Pozsonyi úti panel sávház és a Kárpát utcában található toronyház még továbbbrazolja. Az Ipoly utcai új lakóház azonban már szabadon áll a környezetében. Nem véletlen, hogy az épületek sokféleségével párhuzamosan a köztük lévő terek is évtizedekig egységes terv nélkül, spontán lehatárolások (kerítések), funkciók (garázsok) megjelenése által tagolódtak. Most azonban elérkezett az idő a változásra, megjelent az igény a rendezetlenség megszüntetésére, az életminőség javítására, a zöldfelület növelésére, és a biztonságérzet fokozására. Az önkormányzat, a lakók és a tervezők egyaránt felismerték a helyben rejlő értékeket és lehetőségeket: a széteső parkoló terület helyén kontrollált közparkká formálták a tömbbelső déli részét. A meglévő építészeti és természeti elemek egységet képeznek az újakkal. A burkolt felületek minimálisak, a süllyesztett összefüggő nagy gyepfelületnek köszönhetően kitért a tér, melyet fák kereteznek, így a homogenizáló zöld térfal mögé az eltérő karakterű házak kerülnek. A kortárs környezetalakítás, a részletképzés elegáns, a nagyvárosi közegben új, kisebb eseményeknek is megfelelő zöldterület született, a lakókörnyezet felértékelődött.

Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala **Rákóczi út és Vasútkert rehabilitációja**

A közúti mobilitás nagymértékű előretörése az elmúlt évtizedekben országszerte a vasúti közlekedés háttérbe szorulásával párhuzamosan jelentősen és látványosan rontotta a vasútállomások környékének társadalmi presztízsét, erősen kihatva az állomások előtti tereknek, közparkoknak a kihasználtságára, fizikai kondícióikra, funkcióikra a vonatra várók ellátásában betöltött szerepükre, és ez igaz volt az oda vezető forgalmi utak szerepére, állapotára is.

Hazánkban sajnos még kevés helyen ismerték fel azt az összefüggést, hogy az állomások és környezetük nem csak az ide érkezők számára adja az első benyomást az adott városról, de színvonalas kialakításuk, jó megközelíthetőségük a városnak a közösségi közlekedést egyre inkább preferáló, környezettudatosabb lakossági csoportjai számára is kellemesebbé teszi a vasút használatát.

Kecskemét – több másik városrehabilitációs és városfejlesztési akciójához hasonlóan – az úttörők, a remélhető iskolateremtők közé tartozik a Vasútkert és a Rákóczi út rehabilitációjával.

A Vasútkert felújításának 1. ütemeként a kertben lévő „gyalogoshálózati” utak új burkolatot kaptak, kiszélesedtek, kerékpárút és új fasor, valamint új játszótér, nagyobb burkolt felületű rendezvényter, az itt időzőket kiszolgáló többfunkciós kerti kiszolgáló építmény, valamint gördeszka pálya, továbbá ivókút és szökőkút is létesült, úgy hogy a szomszédos területre tervezett leendő intermodális csomópont megépítéséhez az

Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.

H-1094 Budapest Liliom u. 48. ★ telefon/phone: +36 1 215 5794, ★ fax: +36 1 215 5162, ★ e-mail: mut@mut.hu ★ www.mut.hu

elkészült parkrekonstrukciót csak minimálisan kelljen érinteni.

A vasútállomáshoz vezető, a budapesti Andrássy úthoz hasonló szélességű Rákóczi út megújítása a gazdagon telepített fasorok, növényállomány racionálisan megvalósított átalakításával, a közterületi teresedések újrafogalmazásával, azok változatos, funkciógazdagító elemeivel, magas színvonalú, mai formanyelven előadott igazi közösségi térré tételével újra az Andrássy úthoz hasonlóan magas presztízsűvé tette az elmúlt évtizedekben erősen megkopott, fél kilométeres hosszúságú sugárutat, ami immár nem csak a vasútállomás megközelítéséhez kínál kellemes gyalogos, vagy hibridhajtású buszos lehetőséget, hanem önálló szabadidős célpontként, és rendezvénytérként is megállja a helyét.

Településközpont, főtér kategória

DÍJ

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata* **Szeged városközpontjának funkcióbővítő fejlesztése 'Dugonics tér és Árpád tér rekonstrukciója'*

A pályázatban bemutatott munka gondolkodásmódja, logikája, amellyel a városszerkezetben kialakítandó hálózatokba illeszti a feladatot, rendkívül megnyerő. A közterület városban betöltött szerkezeti, működési adottságai, szerepe, és lehetőségei, illetve a kialakult használat meghatározta a feladatot, azután pedig ennek gazdagítása, dúsítása, vonzóvá tétele volt a cél. A zöldterületet egy korábbi állapot rekonstrukciójával alakították ki, ami szimpatikus, és érdekes a többi terület abszolút mai, úttörő forma és anyaghasználata mellett. A kialakult eredmény a szerkezeti rendszerben jól működik. Ezen túl pedig összetett igényeket, minden generációt - a csendes elvonultságtól a szoros közösségteremtő tevékenységek mellett az együttlétig - kiszolgál, anélkül hogy zsúfolttá, erőltetetté válna. Külön példamutató az anyaghasználata, mely bátor, friss és mai, sőt úttörő, ugyanakkor a helyi hagyományos anyagokhoz illeszkedik, tradíciókat tart, és folytat.

Példamutató munka.

DICSÉRET

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata* **Belváros megújítás 2013*

Veszprém modern belvárosának megújítása jelentős összefüggő területre terjed ki. A koncepció kiemelkedő városépítészeti értékét jelenti, hogy szerkezetileg szellemes módon új közterületi egységet, rendszert hoz létre a '70-es években épített modern városközpont és a 2000-es években fejlesztett területek összekapcsolásával. A Kossuth Lajos utca és a Szent Imre tér megújításának jellemzője az épített környezettel összhangban álló, annak értékeit erősítő, egységes építészeti formálás, az eltérő építészeti elemek összhangjának megteremtése, valamint a meglévő értékes növényállomány megőrzése. Jó arányt tart a burkolt, a növényzettel fedett, illetve a vízzel borított felületek között. Az új burkolatok kialakítása színvonalas, elegánsan egyszerű, akadálymentes, jól szolgálja a városi életet, a kereskedelem és a szolgáltatások visszatérését, fellendülését a közterekre nyíló üzletkebe. Veszprém belvárosa újkori közterületeit otthonossá, emberközpontúvá varázsoló megújítása a „Főtér” kategóriában dicséretet érdemel.

Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.

H-1094 Budapest Liliom u. 48. ★ telefon/phone: +36 1 215 5794, ★ fax: +36 1 215 5162, ★ e-mail: mut@mut.hu ★ www.mut.hu

MUT

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Székesfehérvári Fő utca

Eredeti és merész gondolat a történelmi hangulatú Fő utca longitudinális terét és a kapcsolódó térsorokat egy mainak tekinthető, lendületes vonalvezetésű, mozgalmas burkolatarchitektúrával és azt kiegészítő, felerősítő elemekkel, berendezési tárgyakkal, vízarchitektúrával, növényzigetekkel kiképezni. Ezzel a megoldással – a szokványosnak tekinthető, az épületek tagozódásához és a betorkolló utcák, terek ritmusához mechanikusan igazodó, ortogonális rend helyett – valami eredeti született, amely mégis igazodik a térfalakat képező épületek faktúrájához és a helytörténeti hangulatához.

A gyalogos horizontjából a mozgalmas, folyondárszerűen képzett vonalrend mintegy dinamizálja a teret és magával ragadja a tekintetet. Az azonos minőségű, de különböző színárnyalatú térburkolat a formai mozgalmasság mellett biztosítja az egységes képi megjelenést. A burkolatba süllyesztett világítótestekből képzett inda-motívum attraktív megoldásnak bizonyul.

Az egykori törökkori erődfal vonalának és a sarokbástya helyének az utca burkolatában való megjelenítése értékőrző és tovább gazdagítja a burkolat-architektúra látványát. A növényalkalmazás szakszerű és dekoratív.

Fentiek alapján a munka dicséretre javasolható.

ELISMERÉS

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Tatabánya városközpont Rehabilitáció

A hosszan elnyúló, más-más karakterű egységekből álló térsor összekapcsolása és egységes koncepció szerinti kialakítása nehéz feladat elé állította a pályázókat. A zegzugos, többnyire háromszög alaprajzú részterek összefűzésére önmagában sem könnyű jó térépítészeti megoldást találni. A térsorhoz kapcsolódó középületek különböző funkciójából és eltérő építészeti karakteréből fakadó sokféleség további gondot jelentett. A munka, mindezen nehézségek ellenére, egy változatos elemekből építkező, végigjárható és megtartó térsor létrehozására törekszik. Az alkalmazott formai kialakítások, a felhasznált anyagok és a lépték-váltások azonban túlzottan elaprózott megoldást eredményeztek, nem sikerült egy összefogott térrendet megteremteni és néhány megoldás (lépcsők, faverem-méreték, rézsúk kiképzése, illetve növényalkalmazás) további szakmai kérdéseket is felvet. Ezért a munka, minden értéke mellett, nem javasolható díjazásra, vagy dicséretre.

Balatonalmádi Város Önkormányzata Balatonalmádi Európa szoborpark

A bemutatott munka legnagyobb előnye, hogy szemben a legtöbb köztérfelújítással, melyek a térkőburkolatról szólnak, itt alig készül új burkolat. Anyagi befektetés helyett nagy szellemi befektetést üdvözölhetünk. Ráadásul nem döntéshozói, hanem civil kezdeményezés, valószínűleg éppen ez lehet a titok nyitja. A munka remekül szemlélteti a város szerkezetében a jellegpontot, az egyedülálló vasúti aluljárót, amely - a szokásos viszolygás és veszélyforrás helyett - itt vonzó kiállítótér, amely újraértelmezi a parkot. A park meglévő értékeit a művelődés és a kultúra megjelenítésével őrzi meg, és a szokásos pihenés-funkciót jelentősen kibővíti a kerékpárúthoz kapcsolódó megoldásokkal.

Ugyanakkor a kialakítás, a körívek és a sehová nem vezető spirál, továbbá az emiatt hiányzó kelet-nyugati átvezetés, illetve a különböző anyagú tipegők miatt kissé modoros, széteső.

Összevetve a nyertes pályázatokkal, minden dicséretes eleme mellett, kevésbé komplex munka, mint a három díjazott.

Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft.

H-1094 Budapest Liliom u. 48. ★ telefon/phone: +36 1 215 5794, ★ fax: +36 1 215 5162, ★ e-mail: mut@mut.hu ★ www.mut.hu

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata

Hajdúböszörmény városközpontjának megújult főtere

Maga a tény dicséretes, hogy a város főtere megújult és a teret övező épületek felújítása is megtörtént. Azonban a megvalósult városközpont főtere kissé széteső. A megújítás nem tükrözi a tér történeti múltját, a város egyedülálló szerkezetében betöltött kiemelkedő helyét és formáját. A Fő tér tényleges mai használatát nem teljesen sikerült mindeddig megtalálni. Az erősen elhatárolódó egységek külön életet élnek, a múzeum előtti divatos "víz-elem" nem meggyőző. Üdvözlendő maga a főter megújítás ténye, de az igen jó adottságokkal rendelkező tér megújítására ez a kialakítás nem részesül díjazásban.

Vác Város Önkormányzata

Fő tér Rekonstrukció II/1. ütem

Az évek óta tartó rekonstrukció ezen üteme a város Fő terét körülölelő utcák, közterek megújítását jelenti. A tény üdvözlendő, és a megújított terület elhatárolása is indokolt, elfogadható. Helyes az alapelv: a történeti feltárás, a múlt tisztelete. Azonban maga a megvalósítás, a produktum nem ezt tükrözi, helyenként öncélúnak bizonyul. Túl sokféle elemet, megoldást, anyagféleséget alkalmaz. Nincs meg az egész Fő tér, a hozzá kapcsolódó közterek-közterületek, a Belváros egységes kezelése, igazi eleganciája, az utcabútorok, a burkolatok, a mikro-architektúra vonatkozásában. Ez különösen szembetűnő a rév és a Fő tér közötti utca szakaszokon, azonban megfigyelhető máshol is. Mindezen indokok értelmében a munka nem részesül díjazásban.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

Béla király tér, Várkert és Várköz rekonstrukciója

A nagyrészt uniós forrásból megvalósuló térrendezés régi vágya volt a városnak, hiszen az egykori főutca, a Garay tér 2006-ban elkészült rehabilitációját, a megyeháza teljes helyreállítása követte 2011-12-ben. Ehhez kapcsolódik a mostani nagyléptékű beavatkozás újabb eleme, a főtéri rehabilitáció, amely a megyeháza túloldalán lévő piac teljes rekonstrukciójával válhat teljessé. A Béla király tér korábbi állapota és forgalmi viszonyai már régóta nem biztosították a város központjához méltó mindennapi és reprezentatív funkciókat és kiáltó ellentéte volt a tiszta és egyszerű eszközöket felvonultató és mégis barátságos, emberközeli Garay téri rekonstrukciónak. A Béla tér rendezése viszont nehéz feladatnak bizonyult, mivel a tér kialakulása és térfalainak változása több évszázadra nyúlik vissza és szintviszonyai mellett még a városban betöltött forgalmi szerepe is meghatározó. Külön nehézséget jelentett az egykori várkerttel való kapcsolata is. A nehezen definiálható teret, az azt körbevevő karakteres épületeken kívül leginkább a barokk plébániatemplom és a Szentháromság szobor határozza meg. A tervezés több elképzelés után jutott a megvalósult állapothoz, ami szintén jelzi, a feladat összetettségét. A szerzők (Makona iroda) által elképzelt magas színvonalú kompozíció a számtalan és vélhetően jogos szempont kielégítésének vágyát tükrözi, viszont nem hozta meg azt a tiszta végeredményt, amit a vidéki vármegyeházák legnagyobbjából, a Pollack-féle puritán klasszicizmus előtere megkívánt volna. Kétségtelenül számos körülmény nehezítette a térrendezést (buszforduló, körforgalom, és különböző irányú gyalogos kapcsolatok), amit még a meglévő szobrok „helyzetbe” hozása és újabb szimbólumokkal való felruházása is bonyolított. A különböző utalások (Béla király sírja, vízfakasztó legenda) és a szinte kötelező szökőkutak – noha önmagukban igényesek – együttes megjelenésük túlzó látványi összehatást eredményeznek. Ez alól talán a főtértől elkülönülő, a majdani korszerű piac és a várkert között létrejött új lépcső-híd kapcsolat a kivétel, amelynek igazi jelentősége majd a teljes beruházás végén lesz érzékelhető.

Minden pozitív szándék és igényesen elgondolt koncepció és részelemek ellenére a főter kialakítása ezért nem juthatott a díjjal és elismeréssel jutalmazott pályázók közé.

Orosháza Város Önkormányzata

Integrált, funkcióbővítő városközpont fejlesztés Orosházán

A történetiségében és szerkezetében szétzilált város identitását is újjáépítő főtér létrehozása a leírtak szerint elérte célját: a városlakók büszkék rá, jól használják. Bátor megoldás a városközpontot elcsúfító épület bontása annak érdekében, hogy valódi központi főtér jöhessen létre. Azonban sem a várostörténeti előzmények, sem a tér alakja, sem a teret körülvevő térfal épületei nem indokolják egy ilyen mereven szabályos, aprólékos, barokkos közpark kialakítását. Orosháza identitását jobban kifejezi a város új szimbóluma, a téren elhelyezett gyönyörű üveg körtefa, a kortárs képzőművészet remeke. Egy ilyen szellemben megfogalmazott főtér talán jövőbe mutatóbb lett volna, és még jobban elérte volna célját.

Gratulálunk minden pályázónak!

További képek az átadóról a [MUT Galériában](#), illetve a [MUT Facebookon](#).